

Ohlédnutí za doc. MUDr. Jarmilou Drábkovou, CSc. (1934–2024)

S ohledem na zásadní a v plném významu slova mimořádný přínos doc. MUDr. Jarmily Drábkové, CSc., pro obor anesteziologie a intenzivní medicína (AIM) přinášíme po dohodě s vedoucím redaktorem časopisu několik osobních vzpomínek na její osobnost. Měl jsem možnost se s paní docentkou setkat osobně několik týdnů před jejím odchodem v nemocnici při příležitosti jejich 90. narozenin – přestože byla upoutána na lůžko, bylo zřejmé, že to nikterak negativně neovlivňuje její mentální aktivitu, čtení, práci s počítačem a mobilní komunikaci s okolím. Jinými slovy – její tempo a intelektuální „sharpness“ se ani náznakem nezdály být nižší, než jak jsme u ní byli zvyklí. Odkaz paní docentky směrem k současné i budoucí generaci lékařů oboru AIM není jen v rovině odborné, ale ve stejné míře, ne-li dokonce převažující – v rovině profesní a osobnostní. Její zapálení pro obor, bezprecedentně široký rozhled v celé medicíně a trvalá snaha sdílet své znalosti s odbornou komunitou mohou, resp. by měly sloužit jako vzor pro současnou, ale zejména pro nadcházející generaci anesteziologů. Pro mě osobně paní docentka takovým vzorem byla a vždy bude.

*prof. MUDr. Vladimír Černý, Ph.D., FCCM, FESAIC
předseda výboru ČSARIM*

MUDr. Michal Horáček, DEAA (Praha)

Dne 21. 9. 2024 v sobotu ráno jsme se na XXX. kongresu ČSARIM v Brně dověděli smutnou zprávu, že paní docentka Drábková předchozího dne po delší nemoci zemřela. Už nikdy ji nepotkáme, už nikomu z nás nezavolá a neuslyšíme její živý hlas, nevychrlí na nás nové informace, nápady a náměty, čím prospět oboru anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny a našim pacientům.

Po odborné stránce není nutné paní docentku představovat, její úspěchy a zásluhy nepochybně už připomněli a připomenou jiní a jiné, a proto dovolte ke vzpomínce na ni přispět několika osobními zážitky s ní.

Poprvé jsem paní docentku, tehdy ještě primářku, potkal hned v prvním ročníku studia medicíny. Učila nás tenkrát v rámci první pomoci o šoku. Zaujalo mě nejen neobvyklé nadšení, s nímž nám prvákům jako externistka přednášela, ale i jasné vysvětlení patofyziologie tohoto život ohrožujícího stavu. Proto jsem si, jakmile vyšla, koupil její učebnici Základy anesteziologie a později i Základy resuscitace. Obě knihy napsal pod jejím vedením kolektiv autorů, velmi často okresních primářů. Četl jsem je a podtrhával si v nich již během celého pregraduálního studia. Po nástupu do praxe jsem je pak studoval důkladně a podtrhával si dosud ještě nepodtrhané úseky, jejichž význam pro mě postupně s rostoucí praxí nabýval na důležitosti. Obě knihy mi tudíž velmi dobře posloužily v přípravách na první a potom i na druhou atestaci. Dnes je mám podtrhané skoro celé a dosud se k nim občas vracím, neboť stále používám některé myšlenkové mapy, jež jsem si z poznatků v nich obsažených vytvořil. Vedle Referátových výběrů z anesteziologie a resuscitace, které paní primářka rovněž pořádala, totiž jiná česky psaná literatura v té době neexistovala. Jsem přesvědčen, že z obou těchto knih a z Referátových výběrů vydávaných i v současnosti získala vzdělání celá moje generace anesteziologů a intenzivistů.

Po absolvování lékařské fakulty jsem nastoupil u Záchrané služby Praha, protože její součástí tehdy bylo i lůžkové oddělení s hyperbarickou komorou v nemocnici na Strahově. Paní primářka byla jeho přednostkou a já jsem chtěl pracovat pod jejím vedením. Do práce jsem ze Smíchova mohl jezdit lanovkou na Petřín a procházkou kolem hvězdárny přes růžový sad

dojíždět do nemocnice. Bylo to velmi příjemné, zejména v létě. Pracovali jsme od 7:30, kdežto hlášení začínalo až v 8 hodin přesně, přičemž bylo dobré o svých pacientech již něco vědět. Bylo nemyslitelné se na hlášení opozdit, byť jen o jedinou minutu. V tom případě dokázala být paní primářka velmi „stiff“, bezpečnější a lepší bylo včas se telefonicky omluvit a dorazit až po hlášení. Na druhou stranu nám paní primářka umožňovala, pokud poměry na oddělení dovolily, před službou zmizet na tzv. „nákup“, obstarat si jídlo do služby nebo si něco vyřídit. V malé strahovské nemocnici totiž žádný obchod ani jídelna nebyly a nutričně definovaná tekutá výživa, kterou v kuchyňce mixovala paní Hana, byla pochopitelně určena jen pacientům.

V roce 1991 jsme celé strahovské oddělení přestěhovali do Nemocnice neodkladné péče na Malvazinkách, kterou Záchraná služba získala coby své lůžkové oddělení. Jednou z výhod bylo, že jsme již nemuseli bedlivě sledovat tlak, a tedy zásobu kyslíku, protože na Malvazinkách byla centrální stanice, kdežto na Strahově před nemocnicí parkovaly dva velké návěsy s kyslíkem. Pokud zásoba plynu v jednom docházela, bylo potřeba návěsy přepnout. Velmi často to vycházelo na půlnoc. Manipulace s velkým klíčem, venku a mnohdy ve tmě byla sice úkolem sanitáře (i já jsem to jednou v šestém ročníku jako sanitář samostatně dělal), ale úkolem lékaře bylo vydat pokyn včas.

Pokud paní primářka sloužila víkend, zvláště v létě, když bylo hezky, objevovala se pravidelně v pátek brzy odpoledne na lékařském pokoji s tím, že